

Europejski Tydzień Edukacji Medialnej (EU ML Week) 24 - 28 października 2022 r.

Za nami trzeci Europejski Tydzień Edukacji Medialnej W tym roku hasłem przewodnim było: „Edukacja medialna w czasach kryzysu – budowanie zaufania i spójności”. Mimo, że tematyka szeroko rozumianej edukacji medialnej, w tym świadomego korzystania z mediów, nie jest nowym zagadnieniem, to jednak w tym roku nabrała ona szczególnego znaczenia. Świat bowiem w niespotykany sposób zderzył się z nieznaną dotąd skalą półprawd, manipulacji i kłamstw, najpierw na temat pandemii, a w ostatnim roku na temat agresji Rosji na Ukrainę.

EU ML Week to czas dyskusji, warsztatów, wymiany pomysłów i informacji na temat przedsięwzięć związanych z edukacją medialną. Biorą w nim udział eksperci, naukowcy i praktycy, którzy dzielą się swoim doświadczeniem z wszystkimi zainteresowanymi, a podmioty z wszystkich państw członkowskich UE mogą zgłaszać realizowane przez siebie inicjatywy z zakresu edukacji medialnej.

W tegorocznej edycji EU ML Week podejmowano głównie tematy związane z dezinformacją i fake newsami oraz ochroną przed nimi i budowaniem odporności, a także szkoleniami i warsztatami dla różnych grup społecznych, w szczególności nauczycieli i uczniów.

Jedno ze spotkań, prowadzone przez dziennikarkę Deutsche Welle (DW), Rachel Baig¹ i koordynowane przez Svena Kindervater z Deutschland sicher im Netz², poświęcone było znaczeniu sprawdzania faktów dla mediów. Materiał zaprezentowany przez prowadzących poświęcony był przedstawieniu pracy wykonywanej przez zespół³ sprawdzający fakty dla niemieckiej telewizji publicznej DW, przykłady oscylowały wokół tematów prowadzonej przez Rosję wojny z Ukrainą (edytowane w internecie i mediach społecznościowych zdjęcia i wiadomości). Prezentacja z tego spotkania dostępna jest pod adresem:

<https://medialiteracyweek.eu/event/importance-of-factchecking-for-media-outlets/>

¹ Rachel Baig jest dziennikarką multimedialną i trenerką medialną w DW od 11 lat. Rozpoczęła swój wielojęzyczny i multimedialny staż w DW po ukończeniu studiów magisterskich z zakresu studiów postkolonialnych i medioznawstwa. W DW pracowała głównie w News-Desku i w zespole factcheckingu. Odpowiadała tam również za główny produkt wideo zespołu: Format factcheck na Youtube. Pracuje również nad rozwojem formatów i strategii mediów społecznościowych w DW.

² Deutschland Sicherheit im Netz eV (DsiN) to stowarzyszenie non-profit z siedzibą w Berlinie pod auspicjami Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. DsiN zostało założone podczas 1. Krajowego Szczytu Informatycznego w 2006 roku, aby świadczyć konsumentom i firmom konkretną pomoc w bezpiecznym korzystaniu z Internetu. W stowarzyszeniu zaangażowanych jest ponad 25 firm, stowarzyszeń i inicjatyw społecznych. Wspólnie opracowują projekty edukacyjne dla grup docelowych (tzw. obietnice działania), badania i wydarzenia mające na celu uwrażliwienie ludzi na bezpieczeństwo podczas korzystania z Internetu.

³ Zespół działa od 2020 roku, składa się z 12 dziennikarzy z 6 krajów, ponad 200 factchackerów działających na 6 różnych platformach.

Maryana Zaviyska, współzałożycielka projektu "Share The Truths" podzieliła się informacjami o tym, jak projekt zwalcza fałszywe narracje na temat wojny Rosji na Ukrainie.

Począwszy od pierwszego dnia wojny na pełną skalę, zespół ukraińskich profesjonalistów i aktywistów społeczeństwa obywatelskiego uruchomił zasoby internetowe o nazwie "Share The Truths" z codziennymi aktualizacjami dotyczącymi kluczowych wydarzeń związanych z wojną rosyjsko-ukraińską. Kluczowe jest pobieranie i dystrybuowane informacji z wiarygodnych źródeł. W związku z tym, że na Ukrainie istnieje wiele niezależnych mediów, które w ciągu ostatnich ośmiu lat dość znacząco się rozwinęły. Sam fakt, że istnieją i działają jest bardzo ważny – „nawet jeśli nie są doskonałe”. Istnieje jednak wyzwanie, jak wojna i jej kontekst są przekazywane osobom spoza Ukrainy. Rosyjska narracja jest bardzo profesjonalnie zarządzana i dobrze finansowana. Przez lata była wprowadzana w różnych krajach za pomocą różnych kanałów. W czasach, gdy coraz więcej osób czerpie wiadomości z internetu, kwestionowanie i sprawdzanie źródeł informacji jest ważniejsze niż kiedykolwiek. Maryana Zaviyska uznaje swoją działalność za "opór informacyjny, który jest kluczowym frontem w wojnie, mającym na celu przeciwdziałanie fałszywym i szkodliwym narracjom rozpowszechnianym przez rosyjskie władze i odzyskanie przestrzeni dla samych Ukraińców do kształtowania reprezentacji konfliktu i własnej tożsamości”.

Tematyce weryfikacji faktów i działalności w tym obszarze poświęcone było spotkanie z Luisa Fernau⁴ niemiecką dziennikarką, która pracuje jako Google News Lab Teaching Fellow i prowadzi warsztaty na tematy takie jak sprawdzanie faktów, raportowanie klimatyczne i dziennikarska wizualizacja danych.

Opowiedziała ona o inicjatywie Google News Initiative, które oferuje dziennikarzom i wydawcom różnej wielkości szereg zasobów, produktów, wiedzy cyfrowej i rozwiązań w zakresie współpracy, które stymulują postęp w branży informacyjnej. Partnerstwa organizowane w ramach projektu wspierają rozwój dziennikarstwa i pomagają wydawcom budować zrównoważone modele biznesowe. W tym celu zespół Google News Initiative nawiązuje współpracę z redakcjami wiadomości, startupami, naukowcami i producentami treści na całym świecie, aby zbudować bardziej zrównoważony, zróżnicowany i innowacyjny ekosystem wiadomości - tak, aby każdy, wszędzie miał dostęp do wytworzonych informacji. Poinformowała również o przystąpieniu do ulepszonego przez Komisję Europejską Kodeksu postępowania w zakresie dezinformacji (CoP). Więcej o działaniach Google News Initiative można przeczytać na: www.newsinitiative.withgoogle.com

Ostatnim wydarzeniem EU ML Week była dyskusja dotycząca kluczowych wyzwań dla praktyków umiejętności korzystania z mediów, którzy zmagają się z dezinformacją w Europie. Podczas sesji omówiono najważniejsze kwestie związane z rozwojem dezinformacji oraz systemowe i strukturalne wyzwania stojące przed praktykami popularyzującymi umiejętności korzystania z mediów, identyfikacje informacji czy też świadome i kreatywne

⁴ Zanim dołączyła do Google News Lab, pracowała w Gruner + Jahr dla internetowych newsroomów GEO i Stern, a także była wykładowcą w Szkole Henri Nannen. Studiowała w Hochschule Hannover i na Uniwersytecie w Hamburgu, gdzie uzyskała tytuł licencjata i magistra dziennikarstwa i komunikacji.

zaangażowanie społeczeństwa w świat cyfrowy. Prelegentami⁵ byli eksperci współpracujący z Europejskim Obserwatorium Mediów Cyfrowych (EDMO)⁶, zaangażowani w różne organizacje, bądź projekty związane z edukacją medialną.

Omówiono, m.in. działania, pomysły, przedsięwzięcia organizacji, których członkami są prelegenci. Wskazano także na wyzwania różnych grup społecznych w popularyzowaniu świadomego korzystania z mediów. Szczególną uwagę zwrócono na rolę i potrzebę szkolenia nauczycieli w zakresie umiejętności cyfrowych i korzystania z mediów. Istotne jest, jak określono, udzielenie im wsparcia, zasobów i wskazówek niezbędnych do pozyskania wiedzy z tego zakresu. Tak, by mogli jak najlepiej informować i uczyć młodych ludzi korzystania z mediów i Internetu oraz uświadamiać im zagrożenia płynące z tej platformy komunikacji. Zwrócono także uwagę na potrzebę wymiany i dzielenia się wiedzą, a także prowadzenia kampanii informacyjnych czy różnego rodzaju serwisów bądź newsletterów.

⁵ Sally Reynolds, Stowarzyszenie Media & Learning, Vitor Tomé IBERIFIER Hub, Bert Pieters, BELUX Hub, Mediawijs; moderator: Emma Goodman, EDMO.

⁶ Europejskie Obserwatorium Mediów Cyfrowych (EDMO) to niezależne obserwatorium skupiające weryfikatorów faktów i badaczy akademickich posiadających wiedzę specjalistyczną w dziedzinie edukacji medialnej, dezinformacji, mediów społecznościowych. EDMO promuje wiedzę naukową na temat dezinformacji w Internecie, rozwija usługi weryfikacji faktów i wspiera programy edukacji medialnej.